

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา ผัดตาคีล

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

ผัดตาคีลเป็น พิธีกรรม การกระทำอุตราวัตร ทักษิณา กับสรีระเรื่อร่างของผู้ตาย เพื่อเป็นการ สักการะ เคารพและขอขมาต่อผู้ล่วงลับ ก่อนที่จะได้ทำการฃาปนกิจศพ ในสมัยนิยมนี้ก็คือการขอขมา และยื่นไว้อาลัยต่อศพนั่นเอง

การผัดตาคีล เป็นพิธีกล่าวคำ การวะที่ได้ล่วงเกินกันด้วย กาย วาจา ใจ โดยพิธีพื้นบ้านพื้นเมืองนี้ ได้ประพดปฏิบัติแบ่งแยกออกเป็นได้ดังต่อไปนี้คือ ศพตั้งอยู่บนกองฟอน โดยให้กำหนดผู้หญิงเวียนไป ทางซ้าย ผู้ชายเวียนไปทางขวา พร้อมกล่าวคำเป็นคำสรูป เป็นภาษาบาลีภาวนาในใจ มือถือดอกจันทร์ ไหว้แล้วกล่าวคำว่า “นามะรุบั้ง กายะกัมมัง วะจิกัมมัง มะโนกัมมัง อะสญุจจะ คมะมัญตุโน” แล้วภาวนา ไปจนครบ 3 รอบ โดยจะใช้ผู้อาวุโส ฝ่ายชาย หญิง เป็นผู้นำทำการผัดตาคีล ประทักษิณาเวียนไป 3 รอบ แล้วยกมือไหว้ศพนั้น โดยจะนิยมกระทำกับศพผู้ที่เป็นผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้แก่ ผู้ที่มีความอาวุโสในวง ตระกูล เพื่อเป็นการขอขมา และทำการเคารพต่อสรีระร่างกายของผู้ตาย เพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งความ กตัญญูเคารพต่อญาติพี่น้องของตนเอง ก่อนที่จะมีการทำการฃาปนกิจศพต่อไป

การผัดตาคีล เป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติยือสืบทอดกันมา ตามแบบพื้นบ้านพื้นเมือง นับเป็นภูมิพญา ปัญญาในด้านการจัดการและประเพณีท้องถิ่น ที่ควรอนุรักษ์สืบทอดต่อไป

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

เป็นการสักการะ เคารพและขอขมาต่อผู้ล่วงลับไปแล้ว

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

 054 – 781105